

ปัญหาทางกฎหมายของการตั้งครุภัณฑ์

นางสาวสหกษา สุนทรเกตุ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-242-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LEGAL PROBLEMS OF SURROGACY

Miss Sahataya Sundaraketu

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-636-242-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาทางกฎหมายของการตั้งครรรภ์แทน
โดย นางสาวสหทยา สุนทรเกตุ
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ ใม่วิไลกุล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุผานิต เกิดสมเกียรติ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ ใม่วิไลกุล)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประมวล วิรุฒมเสน)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ประสพสุข บุญเดช)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

สหทยา สุนทรเกตุ : ปัญหาทางกฎหมายของการตั้งครรภ์แทน (LEGAL PROBLEMS OF SURROGACY) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ประสิทธิ์ โมวิไลกุล, 174 หน้า. ISBN 974-636-242-9

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลทางกฎหมายของสัญญารับตั้งครรภ์แทน และวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องว่าจะนำมาปรับใช้กับการตั้งครรภ์แทนได้เพียงใด

ผลการวิจัยพบว่า นักกฎหมายส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสัญญารับตั้งครรภ์แทนมีผลใช้บังคับโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ผลแห่งสัญญาในส่วนที่เกี่ยวกับการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมต้องเป็นไปตามกฎหมายในปัจจุบัน ซึ่งกฎหมายที่มีอยู่ไม่สามารถเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญาได้เท่าที่ควร และยังคงมีปัญหาอันเกิดจากการนำกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันมาปรับใช้กับการตั้งครรภ์แทน

จากการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ในขณะที่ยังไม่มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการตั้งครรภ์แทนโดยเฉพาะ จะต้องพยายามที่จะแสดงเหตุผลทางนิติศาสตร์เพื่อให้นักกฎหมายให้ความเห็นชอบกับสัญญารับตั้งครรภ์แทน และต้องมีมาตรการบังคับให้คู่สัญญาปฏิบัติตามสัญญาในส่วนที่เกี่ยวกับการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของคู่สัญญา รวมทั้งเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กที่จะเกิดมาให้มีสถานภาพทางครอบครัวที่มั่นคง นอกจากนี้สัญญารับตั้งครรภ์แทนอาจกำหนดค่าทดแทนที่มีไซในเชิงพาณิชย์ให้กับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน ในอนาคตจำเป็นต้องมีกฎหมายเฉพาะมารองรับเกี่ยวกับการตั้งครรภ์แทนเป็นกรณีพิเศษ กล่าวคือกฎหมายต้องกำหนดแบบของสัญญารับตั้งครรภ์แทน สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์แทน และฐานะของเด็กที่จะเกิดมา รวมทั้งค่าทดแทนที่หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนควรจะได้รับ นอกจากนี้กฎหมายพิเศษนี้จะต้องกำหนดเกี่ยวกับเรื่องสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับผลของการตั้งครรภ์แทน โดยให้มีบทบัญญัติเฉพาะรองรับที่เกี่ยวกับปัญหาครอบครัวและมรดกอันมีลักษณะแตกต่างกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์โดยทั่วไป

ภาควิชานิติศาสตร์.....
สาขาวิชานิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิตสหทยา สุนทรเกตุ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C670584 : MAJOR LAWS

KEY WORD: SURROGACY / SURROGATE MOTHER / SURROGATE AGREEMENT

SAHATAYA SUNDARAKETU: LEGAL PROBLEMS OF SURROGACY. THESIS ADVISOR:
ASSO.PROF. PRASIT KOVILAIKOOL. 174 pp. ISBN 974-636-242-9

This research is arranged in order to study the consequences in the legal aspect of the surrogate agreement, and to analyze the implications of the laws that may be pertinent to the surrogation incident.

The result of the research indicates that majority of jurists had expressed the opinions that the surrogate agreement is legally enforceable. At present, the law that currently governing the adoption of the child in the general cases applies to the case of the adoption of surrogate child. However, such law is not able to solve the legal issues under the surrogate agreement as much as required. Thus, the difficulties of the application of the law, which is currently in use, to the surrogate agreement are still exist.

As there is no specific law governing the surrogate agreement at the moment, the researcher has an opinion that there should be the expression of the legal reasons among the jurists to encourage the full enforcement of the surrogate agreement. Meanwhile, there must be the regulations to strenuously enforce the parties under the agreement to adopt the surrogate child. Such enforcement will be indispensable to accomplish the real intention of the parties under the agreement, and to protect the surrogate child to have the appropriate family status. Further, the parties under the surrogate agreement may fix the consideration of the surrogate mother in the form of non-commercial remuneration to reflect the morality. Researcher strongly believes that it is necessary to legislate the specific law to govern the surrogate agreement. In other words, there is a strong requirement to have a law governing the form of the surrogate agreement; rights and responsibilities of the surrogate mother and the spouse who employ the surrogate mother; the status of the surrogate child; and the remuneration of the surrogate mother. Moreover, such specific law must stipulate the provision in respect of the family status and the inheritance rights as the consequent incident of the surrogation of which has the characteristics entirely different from the general provisions under the Civil and Commercial Code.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา.....2539.....

ลายมือชื่อนิติศ.....สุนทนา.....สุนทนา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากท่านรองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ ไชวโกล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่ามาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีคุณค่าทางกฎหมาย ตลอดจนเสนอแนวคิดอันเป็นประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์ตลอดมา รวมทั้งได้กรุณาสละเวลาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์มาตั้งแต่ต้นจนแล้วเสร็จ ผู้เขียนขอน้อมกราบขอบพระคุณไว้อย่างสูง ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานิต เกิดสมเกียรติ ในฐานะประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านอาจารย์ประสพสุข บุญเดช และท่านศาสตราจารย์ นายแพทย์ วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์ ในฐานะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้เอกสารที่มีประโยชน์ในการค้นคว้าแก่ผู้เขียน รวมทั้งให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและกรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประมวล วีรุตมเสน ในฐานะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาตรวจแก้ไขและให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สมภาร พรหมทา อาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้สละเวลาให้สัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตั้งครุฑแทนกับปัญหาทางศีลธรรมและจริยธรรม ขอขอบคุณท่านผู้มีอุปการคุณท่านอื่น ๆ ซึ่งผู้เขียนไม่อาจจะกล่าวนามได้ทั้งหมด ณ ที่นี้ได้กรุณาให้ข้อมูลและความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมในผลสำเร็จแห่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาผู้มีพระคุณซึ่งต่อผู้เขียนที่ได้ให้กำลังใจและสนับสนุนทางการเงินมาโดยตลอดจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา และขอขอบคุณทุกคนในครอบครัว พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความดีอยู่บ้าง ผู้เขียนขอมอบให้บิดา มารดา และอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้เขียน อย่างไรก็ตามหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องและผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียวและขออภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
คำอธิบายคำย่อ.....	ท
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและสาระสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตและวิธีการดำเนินการวิจัย.....	4
สมมติฐาน.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2. การตั้งครรภ์แทน.....	9
ประวัติความเป็นมาของเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์.....	9
ความหมายของการตั้งครรภ์แทน.....	11
ความเป็นมาของการตั้งครรภ์แทน.....	15
สาเหตุที่ต้องมีการตั้งครรภ์แทน.....	18
เทคนิคทางการแพทย์ที่นำมาใช้กับการตั้งครรภ์แทน.....	20
ประเภทของการตั้งครรภ์แทน.....	23
การตั้งครรภ์แทนในต่างประเทศ.....	26
ข้อดีของการตั้งครรภ์แทน.....	29
ข้อเสียของการตั้งครรภ์แทน.....	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. ปัญหาทางศีลธรรม จริยธรรม และสังคม.....	32
การตั้งครรภ์แทนกับปัญหาทางศีลธรรม.....	32
การตั้งครรภ์แทนกับปัญหาทางจริยธรรม.....	41
ผลกระทบทางสังคมที่เกิดขึ้นจากการตั้งครรภ์แทน.....	44
สิทธิของเด็กที่จะรู้เกี่ยวกับชาติกำเนิดของตน.....	45
ทัศนคติของคนในสังคมที่มีต่อการตั้งครรภ์แทน.....	54
4. ปัญหาทางกฎหมายของการตั้งครรภ์แทน.....	81
การตั้งครรภ์แทนที่เกี่ยวกับสัญญา.....	81
ลักษณะของสัญญารับตั้งครรภ์แทน.....	81
สาระสำคัญของสัญญารับตั้งครรภ์แทน.....	83
ปัญหาทางกฎหมายของสัญญารับตั้งครรภ์แทนในต่างประเทศ....	84
กฎหมายเกี่ยวกับการตั้งครรภ์แทนของประเทศต่าง ๆ.....	97
ปัญหาทางกฎหมายของสัญญารับตั้งครรภ์แทนตามกฎหมายไทย...	107
ปัญหาการตั้งครรภ์แทนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	
ในครอบครัว.....	127
ปัญหาเกี่ยวกับตัวอ่อน.....	149
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	157
บทสรุป.....	157
ข้อเสนอแนะ.....	159
รายการอ้างอิง.....	162
ภาคผนวก.....	167
ประวัติผู้เขียน.....	174

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. เด็กควรทราบหรือไม่ว่าตนเกิดมาจากการตั้งครรภ์แทน จำแนกตามเพศ.....	50
2. เด็กควรทราบหรือไม่ว่าตนเกิดมาจากการตั้งครรภ์แทน จำแนกตามอายุ.....	50
3. เด็กควรทราบหรือไม่ว่าตนเกิดมาจากการตั้งครรภ์แทน จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	51
4. เด็กควรทราบหรือไม่ว่าตนเกิดมาจากการตั้งครรภ์แทน จำแนกตามอาชีพ.....	51
5. การยอมรับหรือไม่ยอมรับการตั้งครรภ์แทนในประเทศไทย จำแนกตามเพศ.....	56
6. การยอมรับหรือไม่ยอมรับการตั้งครรภ์แทนในประเทศไทย จำแนกตามอายุ.....	57
7. การยอมรับหรือไม่ยอมรับการตั้งครรภ์แทนในประเทศไทย จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	57
8. การยอมรับหรือไม่ยอมรับการตั้งครรภ์แทนในประเทศไทย จำแนกตามอาชีพ.....	58
9. ทักษะคติทางศีลธรรมที่มีต่อการตั้งครรภ์แทนโดยใช้น้ำอสุจิของสามีและ ไข่ของภริยาผสมกันแล้วนำไปใส่ในมดลูกของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน จำแนกตามเพศ.....	59
10. ทักษะคติทางศีลธรรมที่มีต่อการตั้งครรภ์แทนโดยใช้น้ำอสุจิของสามีและ ไข่ของภริยาผสมกันแล้วนำไปใส่ในมดลูกของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน จำแนกตามอายุ.....	59
11. ทักษะคติทางศีลธรรมที่มีต่อการตั้งครรภ์แทนโดยใช้น้ำอสุจิของสามีและ ไข่ของภริยาผสมกันแล้วนำไปใส่ในมดลูกของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12. ทศนคติทางศีลธรรมที่มีต่อการตั้งครรภ์แทนโดยใช้น้ำอสุจิของสามีและ ไข่ของภริยาผสมกันแล้วนำไปใส่ในมดลูกของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน จำแนกตามอาชีพ.....	60
13. ทศนคติทางศีลธรรมที่มีต่อการตั้งครรภ์แทนโดยใช้น้ำอสุจิของสามีและ ไข่ของหญิงอื่นผสมกันแล้วนำไปใส่ในมดลูกของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน จำแนกตามเพศ.....	61
14. ทศนคติทางศีลธรรมที่มีต่อการตั้งครรภ์แทนโดยใช้น้ำอสุจิของสามีและ ไข่ของหญิงอื่นผสมกันแล้วนำไปใส่ในมดลูกของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน จำแนกตามอายุ.....	61
15. ทศนคติทางศีลธรรมที่มีต่อการตั้งครรภ์แทนโดยใช้น้ำอสุจิของสามีและ ไข่ของหญิงอื่นผสมกันแล้วนำไปใส่ในมดลูกของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	62
16. ทศนคติทางศีลธรรมที่มีต่อการตั้งครรภ์แทนโดยใช้น้ำอสุจิของสามีและ ไข่ของหญิงอื่นผสมกันแล้วนำไปใส่ในมดลูกของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน จำแนกตามอาชีพ.....	62
17. ทศนคติทางศีลธรรมที่มีต่อการตั้งครรภ์แทนโดยใช้น้ำอสุจิของชายอื่น และไข่ของภริยาผสมกันแล้วนำไปใส่ในมดลูกของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน จำแนกตามเพศ.....	63
18. ทศนคติทางศีลธรรมที่มีต่อการตั้งครรภ์แทนโดยใช้น้ำอสุจิของชายอื่น และไข่ของภริยาผสมกันแล้วนำไปใส่ในมดลูกของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน จำแนกตามอายุ.....	63
19. ทศนคติทางศีลธรรมที่มีต่อการตั้งครรภ์แทนโดยใช้น้ำอสุจิของชายอื่น และไข่ของภริยาผสมกันแล้วนำไปใส่ในมดลูกของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
20. ทศนคติทางศีลธรรมที่มีต่อการตั้งครรภ์แทนโดยใช้น้ำอสุจิของชายอื่น และไข่ของภริยาผสมกันแล้วนำไปใส่ในมดลูกของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน จำแนกตามอาชีพ.....	64
21. ทศนคติทางศีลธรรมที่มีต่อการตั้งครรภ์แทนโดยใช้น้ำอสุจิของชายอื่น และไข่ของหญิงอื่นผสมกันแล้วนำไปใส่ในมดลูกของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน จำแนกตามเพศ.....	65
22. ทศนคติทางศีลธรรมที่มีต่อการตั้งครรภ์แทนโดยใช้น้ำอสุจิของชายอื่น และไข่ของหญิงอื่นผสมกันแล้วนำไปใส่ในมดลูกของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน จำแนกตามอายุ.....	65
23. ทศนคติทางศีลธรรมที่มีต่อการตั้งครรภ์แทนโดยใช้น้ำอสุจิของชายอื่น และไข่ของหญิงอื่นผสมกันแล้วนำไปใส่ในมดลูกของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	66
24. ทศนคติทางศีลธรรมที่มีต่อการตั้งครรภ์แทนโดยใช้น้ำอสุจิของชายอื่น และไข่ของหญิงอื่นผสมกันแล้วนำไปใส่ในมดลูกของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน จำแนกตามอาชีพ.....	66
25. รูปแบบของการตั้งครรภ์แทนที่เหมาะสมกับประเทศไทย จำแนกตามเพศ.....	68
26. รูปแบบของการตั้งครรภ์แทนที่เหมาะสมกับประเทศไทย จำแนกตามอายุ.....	68
27. รูปแบบของการตั้งครรภ์แทนที่เหมาะสมกับประเทศไทย จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	69
28. รูปแบบของการตั้งครรภ์แทนที่เหมาะสมกับประเทศไทย จำแนกตามอาชีพ.....	69
29. การยอมรับหรือไม่ยอมรับในกรณีที่บุคคลที่ใกล้ชิดหรือบุคคลที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันจะรับตั้งครรภ์แทนผู้อื่น จำแนกตามเพศ.....	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
30. การยอมรับหรือไม่ยอมรับในกรณีที่บุคคลที่ใกล้ชิดหรือบุคคลที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันจะรับตั้งครรภ์แทนผู้อื่น จำแนกตามอายุ.....	70
31. การยอมรับหรือไม่ยอมรับในกรณีที่บุคคลที่ใกล้ชิดหรือบุคคลที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันจะรับตั้งครรภ์แทนผู้อื่น จำแนกตามสถานภาพสมรส	71
32. การยอมรับหรือไม่ยอมรับในกรณีที่บุคคลที่ใกล้ชิดหรือบุคคลที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันจะรับตั้งครรภ์แทนผู้อื่น จำแนกตามอาชีพ.....	71
33. บุคคลที่เหมาะสมในการขอให้ผู้อื่นตั้งครรภ์แทน จำแนกตามเพศ.....	72
34. บุคคลที่เหมาะสมในการขอให้ผู้อื่นตั้งครรภ์แทน จำแนกตามอายุ.....	73
35. บุคคลที่เหมาะสมในการขอให้ผู้อื่นตั้งครรภ์แทน จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	73
36. บุคคลที่เหมาะสมในการขอให้ผู้อื่นตั้งครรภ์แทน จำแนกตามอาชีพ.....	74
37. บุคคลที่เหมาะสมในการตั้งครรภ์แทนผู้อื่น จำแนกตามเพศ.....	74
38. บุคคลที่เหมาะสมในการตั้งครรภ์แทนผู้อื่น จำแนกตามอายุ.....	75
39. บุคคลที่เหมาะสมในการตั้งครรภ์แทนผู้อื่น จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	75
40. บุคคลที่เหมาะสมในการตั้งครรภ์แทนผู้อื่น จำแนกตามอาชีพ.....	76
41. ควรมีหรือไม่ควรมีกฎหมายเกี่ยวกับการตั้งครรภ์แทนโดยเฉพาะ จำแนกตามเพศ.....	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
42. ควรมีหรือไม่ควรมีกฎหมายเกี่ยวกับการตั้งครุภัณฑ์โดยเฉพาะ จำแนกตามอายุ.....	77
43. ควรมีหรือไม่ควรมีกฎหมายเกี่ยวกับการตั้งครุภัณฑ์โดยเฉพาะ จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	77
44. ควรมีหรือไม่ควรมีกฎหมายเกี่ยวกับการตั้งครุภัณฑ์โดยเฉพาะ จำแนกตามอาชีพ.....	78
45. ลักษณะของกฎหมายเกี่ยวกับการตั้งครุภัณฑ์.....	78

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำอธิบายคำย่อ

ป.พ.พ. หมายถึง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พ.ร.บ. หมายถึง พระราชบัญญัติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย